

Nefndasvið Alþingis
Umhverfis- og samgöngunefnd
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Gunnarsholti, 20. maí 2020

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um breytingu á lögum um loftslagsmál, nr. 70/2012, með síðari breytingum (skuldbindingar og losunarheimildir)

Með rafbréfi, dags. 6. maí, barst Landgræðslunni frumvarp til laga um breytingu á lögum um loftslagsmál, nr. 70/2012, með síðari breytingum (skuldbindingar og losunarheimildir), 718 mál. Óskað var umsagnar stofnunarinnar um málefnið eigi síðar en 20. maí.

Landgræðslan starfar á grundvelli laga nr. 155/2018 en skv. 1. gr. er markmið þeirra að vernda, endurheimta og bæta þær auðlindir þjóðarinnar sem fólgnar eru í gróðri og jarðvegi og tryggja sjálfbæra nýtingu lands. Ennfremur ber stofnuninni m.a. að vinna að því að nýting taki mið af ástandi lands, stöðva eyðingu og komast hjá spjöllum á gróðri og jarðvegi, auka kolefnisbindingu, byggja upp, endurheimta og auka viðnámsþrótt og þanþola vistkerfa gangvart áföllum og náttúruvá, vinna að vörnum gegn landbroti o.fl. Þá hefur stofnuninni verið falið framkvæmd verkefnisins Endurheimt votlendis, í samræmi við sóknaráætlun ríkisstjórnar Íslands í loftslagsmálum.

Stjórnvöld kynntu drög að því frumvarpi sem nú liggur fyrir á samráðsgáttinni, þann 22. nóvember sl. Landgræðslan kom með ábendingar við þau drög með rafbréfi dags. 6. desember 2019.¹

Landgræðslan telur að ábendingar hennar frá 6. desember sl. eigi enn við og ítrekar þær. Stofnunin telur fulla ástæðu til að til hennar verið sérstaklega vísað í lagatexta laga um loftslagsmál, enda er henni ætlað stórt og vandasamt hlutverk sem nauðsynlegt er að unnið verði svo Ísland eigi möguleika á að standast þær kröfur sem gengist hefur verið undir. Þá eru ákvæði um dagsektarheimildir Umhverfisstofnunar of rúmar að mati stofnunarinnar. Vísað er til áður tilgreindara umsagnar stofnunarinnar hvað þessa þætti varðar.

Virðingarfyllst,
f.h. Landgræðslunnar

Árni Bragason,
landgræðslustjóri.

[https://samradsgatt.island.is/oll-mal/\\$Cases/Details/?id=1551](https://samradsgatt.island.is/oll-mal/$Cases/Details/?id=1551)

Umhverfis- og samgöngunefnd Alþingis
Austurstræti 8-10
101 REYKJAVÍK

Reykjavík, 20.05.2020
Tilvísun vor: M-2020-156/00.11

Efni: Frumvarp á 150. þingi – lög um loftslagsmál, mál 718.

Umhverfis- og samgöngunefnd Alþingis hefur óskað eftir umsögn Landsvirkjunar um frumvarp til laga um breytingu á lögum um loftslagsmál, nr. 70/2012, með síðari breytingum (skuldbindingar og losunarheimildir), mál 718.

Landsvirkjun þakkar tækifæri til að skila inn umsögn um frumvarpið. Fyrirtækið styður meginefni þess. Samkomulag Íslands og Noregs við Evrópusambandið um loftslagsmál hafi reynst vel, vinna Evrópusambandsins (ESB) og stefnumörkun á þessu sviði er bæði öflug og góð og samstarf við ESB hefur styrkt og eflt vinnu hér á landi á sviði loftslagsmála. Landsvirkjun tekur því undir að brýnt sé að innleiða sem fyrst í íslenska löggjöf reglugerðir 2018/841 og 2018/842, tilskipun 2018/410 og aðrar gerðir sem ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 269/2019 felur í sér.

Þátttakta í viðskiptakerfi ESB hefur tryggt sambærileg rekstrarskilyrði fyrir stór iðnfyrirtæki sem nýta endurnýjanlega orkulindir landsins til að framleiða vörur sem hafa í för með sér umtalsverða losun gróðurhúsalofttegunda. Minnt er á að losun vegna raforkuvinnslu á Íslandi er einungis brot af þeirri losun sem á sér stað við raforkuframleiðslu í Evrópu. Nýting endurnýjanlegra orkulinda til framleiðslu á vörum sem þurfa mikla raforku styður því markmið Rammasamnings Sameinuðu þjóðanna um loftslagsbreytingar. Með aðild að viðskiptakerfinu getur Ísland einnig skilið á milli losunar vegna framleiðslu sem fellur undir viðskiptakerfið sem að lang stærstum hluta er vegna stóriðju og millilandaflugs og losunar vegna annarra starfsemi, svo sem vegsamgangna, landbúnaðar og fiskveiða. Þetta hefur gert umræðu hér á landi markvissari.

Í viðskiptakerfi ESB er lögð mikil áhersla á að koma í veg fyrir kolefnisleka. Það kemur skýrt fram í tilskipun Evrópuþingsins og Ráðsins 2018/410/ESB. Fyrirtæki í alþjóðlegri samkeppni munu á fjórða viðskiptatímabilinu fá áfram hluta af losunarheimildum án endurgjalds og er þá miðað við árangursviðmið (*benchmark*). Miðað er við meðal losun frá 10% framleiðslunnar þar sem losun á framleiðslueiningu er minnst. Þetta viðmið verður reiknað tvívegis vegna úthlutunar á tímabilinu. Þetta þýðir að yfir 90% fyrirtækjanna munu greiða fyrir hluta af heimildunum sem þau þurfa á að halda. Gera má ráð fyrir að verð á heimildum á markaði muni hækka mikið á tímabilinu þar sem heimildir sem til ráðstöfunar verða í kerfinu munu verða 43% færri árið 2030 en árið 2005. Fyrirtækin munu því hafa mikinn og vaxandi hvata til að draga úr losun.

Eftirfarandi eru atriði sem Landsvirkjun vill vekja athygli nefndarinnar á:

2. gr. Orðaskýringar

Í tl. 1, *Binding kolefnis úr andrúmslofti*, er lagt til að binding verði ekki takmörkuð við *ljóstillífun*. Landsvirkjun vakti athygli á þessu í umsögn vegna 758. máls á 149. Löggjafarþinginu og fagnar þessari breytingu. Til bóta gæti verið að fella út úr skilgreiningunni „*með tilteknum aðgerðum*“ í lok skilgreiningarinnar. Mikilvægt er að

föngun kolefnis úr lofti eða útblæstri og nýting þess sem leiðir til minni losunar út í andrúmsloftið, t.d. með því að nýta kolefni í útblæstri til að framleiða eldsneyti, teljist til bindingar. Í þessu samhengi má þó benda á að síðar í lagatextanum, í b. lið 5. gr., er notað *upptaka gróðurhúsalofttegunda* og þá hvort betra sé að nota þá orðanotkun sem sett er fram í orðaskýringum.

Í tl. 6 er lagt til að *kolefnisjöfnun* verði skilgreind þannig: *Þegar aðili hlutast til um aðgerðir annars aðila til að draga úr losun gróðurhúsalofttegunda og/eða binda kolefni úr andrúmslofti og notar staðfestingu á slíkum samdrætti eða bindingu til að jafna út sína eigin losun að hluta eða öllu leyti.* Landsvirkjun hvetur til þess að þessi skilgreining verði endurskoðuð og *kolefnisjöfnun* taki til allra aðgerða til að draga úr losun gróðurhúsalofttegunda og/eða binda kolefni úr andrúmslofti hvort heldur aðili fer sjálfur í þær eða kaupir af öðrum aðila til að jafna út þá losun sem verður vegna viðkomandi starfsemi. Mikilvægt er að tekin sé afstaða til hvað sé kolefnisjöfnun og hvort krefjast eigi vottunar 3 aðila á slíku.

Í tl. 11, *Starfsstöð: Staðbundin tæknileg eining þar sem fram fer ein eða fleiri tegundir starfsemi sem getið er í l. viðauka og öll önnur starfsemi sem gæti haft áhrif á losun og mengun og tengist með beinum og tæknilegum hætti þeirri starfsemi sem fer fram á staðnum.* Ekki er skýrt hvort þessi skilgreining eigi bæði við starfsemi sem getið er í l. viðauka eða einnig aðra starfsemi sem hefur í för með sér losun gróðurhúsalofttegunda.

Hvatt til að bætt verði inn skilgreiningu á hugtakinu *kolefnisverð* (e. *Carbon pricing*). Á alþjóðavettvangi er mikil áhersla lögð á að ríki, fyrirtæki o.fl. aðilar ákveði kolefnisverð sem þau beita við rekstur sinn. Landsvirkjun ákvað á árinu 2018 að nýta innra kolefnisverð við ákvarðanir varðandi fjárfestingar og rekstur fyrirtækisins. Það hefur gefist vel.

5. gr. Skuldbindingar í loftlagsmálum til 2030

Landsvirkjun fagnar því að til standi að gefa út reglugerðir þar sem settur verður fram rammi er varðar árlegan samdrátt í losun gróðurhúsalofttegunda á Íslandi og losun og bindingu vegna landnotkunar, breyttar landnotkunar og skógræktar. Skilgreina þarf nánar hvernig samdrætti skuli náð en einnig skil þeirra rekstraraðila sem ekki falla undir l. viðauka á upplýsingum í loftslagsmálum, en í dag vantar leiðbeiningareglur um bókhald og upplýsingagjöf. Samræming þessara þátta er mikilvæg til að ná fram trúverðugleika þeirra gagna sem sett eru fram í tengslum við kolefnisjöfnun. Landsvirkjun veltir því upp hvort í grein a) *Skuldbindingar vegna sameiginlegrar ábyrgðar* þurfi ekki einnig að tiltaka að reglugerðin taki á mikilvægi og leiðbeiningum er varðar bókhald og gagnaskil tengt loftslagsmálum. Jafnframt teljum við mikilvægt að skýrt sé hvaða hlutverk opinberar stofnanir eigi að hafa í að halda heildrænt utan um kolefnisbindingarverkefni hérlandis, óháð eigenda eða framkvæmdaraðila.

19. gr. Nýsköpunarsjóður

Í 3. mgr. eru ákvæði er varða nýsköpunarsjóð sem starfræktur er á evrópska efnahagssvæðinu. Samkvæmt breytingu sem tilskipun 2018/410 felur í sér mun sjóðurinn m.a. styðja nýsköpun á sviði kolefnisföngunar og notkunar (*Carbon capture and utilisation*), kolefnisföngunar og geymslu í jarðlögum (*Carbon capture and geological storage*) sem og verkefni á sviði endurnýjanlegrar orku og orkugeymslu. Sjóðurinn hefur burði til að gegna þýðingarmiklu hlutverki í þróun sem er forsenda þess að markmið Parísarsamningsins náist. Ætla má að verkefni sem íslensk fyrirtæki, háskólar o.fl. koma að, t.d. við að nýta kolefni sem losnar við jarðvarmavinnslu til eldsneytisframleiðslu eða binda það í jörðu (*CarbFix*), geti komið til greina við úthlutun úr sjóðnum. Sama gæti átt við um verkefni eins og djúpbórunarverkefnið (Iceland Deep Drilling Program).

Ennfremur er orkugeymsla svið sem er í mikilli þróun erlendis. Vaxandi hlutdeild breytilegra orkugjafa (*variable energy*), svo sem vind- og sólarorku í raforkubúskapnum kallar á að hægt sé að geyma raforku til að brúa stutt tímabil þegar vinda- og sólfar er óhagstætt. Þó staðan nú sé talsvert önnur hér á landi en á meginlandi Evrópu er mikilvægt að íslenskir aðilar fylgjast með og taka þátt í verkefnum á sviði orkugeymslu. Bæði mun þörf fyrir orkugeymslu aukast ef áform um nýtingu vindorkunnar ganga eftir en jafnframt kunna

með lækkandi kostnaði við orkugeymslu að felast tækifæri til að tryggja þýðingarmiklum innviðum rafmagn án þess að setja upp varastöðvar sem knúnar eru með jarðefnaeldsneyti. Mikilvægt er að íslenskir aðilar hafi tækifæri til að sækja um styrki til sjóðsins og sé hvattir til að taka þátt í verkefnum með öðrum aðilum á evrópska efnahagssvæðinu.

Landsvirkjun bendir þó á að ríkið á sjóð sem heitir Nýsköpunarsjóður atvinnulífsins, sbr. lög nr. 61/1997. Það gæti leitt til ruglings að notað heitið nýsköpunarsjóður líka á þennan sjóð.

Að lokun vill Landsvirkjun ítreka stuðning við meginefni frumvarpsins og er fyrirtækið að sjálfsgöðu reiðubúið til að mæta á fund nefndarinnar og veita upplýsingar verði eftir því leitað.

Virðingarfyllst,

Kristín Linda Árnadóttir
Aðstoðarforstjóri

Jón Ingimarsson
sérfræðingur

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8-10
101 Reykjavík

sent á nefndasvid@althingi.is

Reykjavík, 24. maí 2020

Umsögn Landverndar um frumvarp til laga um breytingu á lögum um frumvarp til laga um loftslagsmál (skuldbindingar og losunarheimildir), 718. mál.

Nefndasvið Alþingis óskaði eftir umsögn Landverndar við ofnagreint mál með tölvupósti þann 6. maí sl. Stjórn Landverndar hefur kynnt sér frumvarpið og gerir athugasemdir sem hér fylgja. Landvernd áréttar einnig umsagnir sínar um fyrri breytingar á loftslagslögum dags. 6. feb 2020 og 14. feb 2019 sem finna má í viðhengi. Stjórn Landverndar þakkar veittan frest til þess að skila umsögninni.

Verkefnisstjórn aðgerðaráætlunar og loftslagsráð

Stjórn Landverndar telur mjög aðkallandi að breyta bæði skipan verkefnisstjórnar aðgerðaráætlunar ríkisstjórnarinnar í loftslagsmálum og umgjörð og skipan loftslagsráðs. Landvernd vísar í umsögn sína frá 6. febrúar 2020 þar sem segir um loftslagsráð:

„Landvernd vill einnig nota tækifærið og benda á að samsetning loftslagsráðs hér á landi er önnur en hjá sumum grannþjóðum okkar. Til dæmis má vísa á loftslagsráð Danmerkur: <https://klimaraadet.dk/>. Þar er lögð áhersla á að ráðið sé óháð ráð sérfræðinga en ekki ráð tengt hagsmunaaðilum. Þetta er gert svo ráðið geti lagt óháð mat á aðgerðir en sé ekki bundið við múla sértækra hagsmuna. Í núgildandi lögum á Íslandi er gert ráð fyrir að hagsmunaaðilar eigi aðild að ráðinu og það kann að hindra möguleika ráðsins að mynda sér óháða skoðun á aðgerðaaætlunum framtíðarinnar og leggja fram eigin hugmyndir um aðgerðir.“

Þá verður að tryggja sjálfstæði loftslagsráð frá ríkisstjórn og ráðuneytum til þess að rýni þess á áætlanir ríkisstjórnarinnar sé sjálfstætt og trúverðugt.

Í umsögn Landverndar um breytingar á loftslagslögum frá 14. febrúar 2020 segir um verkefnisstjórn aðgerðaráætlunarinnar:

- „2. Skipan verkefnisstjórnar í 1. gr.: Ekki eru neinar kröfur um hæfni þeirra sem sitja skulu í verkefnisstjórn tilteknar og hún er eingöngu pólitískt skipuð. Rétt væri að helmingur verkefnisstjórnar væri fagfólk á sviði loftslagsmála. Stjórn Landverndar leggur því til að 3. mgr. 1 gr. verði breytt í svohljóðandi mgr.

“Ráðherra skipar verkefnisstjórn sem mótar tillögur að aðgerðum og hefur umsjón með að þeim sé hrundið í framkvæmd. Ráðherra skipar formann verkefnisstjórnar án tilnefningar. Eftirfarandi aðilar tilnefna einn fulltrúa hver: Forsætis- og fjármálaráðherra tilnefna einn fulltrúa hvor, Háskóli Íslands (eða samráðsvettvangur háskólanna) tilnefnir

*einn, Umhverfisstofnun einn og náttúruverndarsamtök tilnefna einn fulltrúa.
Tilnefningaraðilar bera kostnað hver af sínum fulltrúa í nefndinni."*

Stjórn Landverndar áréttar hér með þessar ábendingar. Breytingar á loftslagsráði og verkefnisstjórn mætti fella inn í 3. gr. frumvarpsins eða gera um þau sérstakar greinar sem vísa þá til 5 gr. laga 70/2012.

Samdráttur bundinn í lög

Fyrirhugaðar breytingar sem lýst er í 5. gr. frumvarpsins um skuldbindingar í loftslagsmálum eru skref í rétta átt. Nauðsynlegt er að binda í lög markmið um samdrátt í losun eins og til dæmis hefur verið gert í Danmörku. Þó telur stjórn Landverndar að ganga verði mun lengra og ekki eigi að binda sig við 2030.

Stjórn Landverndar leggur til að 5. gr. verði breytt með eftirfarandi hætti:

Ríkisstjórnin/umhverfis og auðlindaráðherra skal ekki sjaldnar en á fimm ára fresti, og fyrst árið 2020¹, leggja fyrir Alþingi tillögu að lögum um mælanlegum markmiðum og losun og bindingu gróðurhúsalofttegunda af mannavöldum sem miðast annarsvegar við 10 ára tímabil og hins vegar til lengri tíma. Tillagan má ekki ganga skemur hvað varðar samdrátt í losun gróðurhúsalofttegunda af mannavöldum og aðgerða til að binda gróðurhúsalofttegundir en mælt er fyrir í þjóðréttarlegum skuldbindingum er tengjast sameiginlegum markmiðum Evrópusambandsins, Íslands og Noregs og bókunum við Rammasamning Sameinuðu þjóðanna um loftslagsbreytingar.

Og svo viðbótarákvæði til að tryggja eftirlit Alþings með því að lögbundnum markmiðum sé fylgt eftir með aðgerðum:

Ríkisstjórnin/umhverfis og auðlindaráðherra skal árlega leggja fyrir Alþingi tillögu að áætlun um aðgerðir sem miðast að því að ná markmiðum um mælanlega losun og bindingu gróðurhúsalofttegunda af mannavöldum. Áætlunin skal innihalda eftirfarandi þætti:

- Þróun og stöðu losunar miðað við lögfest markmið og alþjóðlegar skuldbindingar
- Áætlaðar loftslagsaðgerðir til lengri og skemmri tíma og áætluð áhrif þeirra á losun og bindingu gróðurhúsalofttegunda.
- Upplýsingar um mat Loftslagsráðs á áhrifum loftslagsaðgerða.
- Stöðu rannsókna og þróunar á sviði loftslagsmála.
- Stöðu loftslagsmála í alþjóðlegu samhengi og horfur hvað varðar breytingar á veðurfari af völdum loftslagsbreytinga.

Kolefnishlutleysi

Skilgreining á því hvaða þættir verða metnir þegar rætt er um kolefnishlutleysi árið 2040 er aðkallandi. Stjórn Landverndar telur að þar sé átt við alla losun frá starfsemi og landi á Íslandi og innifalið sé því

¹ Ríkisstjórnin hefur þegar lýst því yfir að hún vilji draga úr losun gróðurhúsalofttegunda um 40% fyrir árið 2030 mv. 2005 og að kolefnishlutleysi verði náð árið 2040. Til þess að sýna þennan vilja í verki telur stjórn Landverndar nauðsynlegt að setja þessi markmið inn í lög um loftslagsmál með skýrum hætti. Þannig verði bæði tekið fram í 5. gr. frumvarpsins að kolefnishlutleysi skuli náði fyrir 2040 og að samdrátturinn verði 40% árið 2030 mv. 2005.

losun frá framræstu votlendi og stóriðju. 5 gr. b frumvarpsins þarf að skýra nánar í þessu tilliti því verulega verður að auka við endurheimt votlendis til þess að losun frá landi sé kolefnishlutlaus. Enn er mikið um nýframræslu og mjög lítið af votlendi er endurheimt.

Losunarheimildir og umhverfismat

Skýrt verður að kveða á um bein losun gróðurhúsalofttegunda frá framkvæmdum og starfsemi verði hluti af umhverfismati framkvæmdanna. Þá verður sú úthlutun losunarheimilda sem Umhverfisstofnun úthlutar skv. 6. gr. frumvarpsins að vera með þaki sem lækkar með hverju ári. Þannig verði stofnuninni ekki heimilt að gefa út leyfi fyrir meira en ákveðinni heildarlosun á ári hverju og að úthlutunin dragist saman um ekki minna en 10% árlega.

Þá telur stjórn Landverndar á viðmið um 25 þúsund tonna árlega losun sem hægt er að undanskilja losunarkerfi ESB sé of hátt. Íslenska hagkerfið er lítið og 25 þúsund tonna losun er hlutfallslega mikil losun á Íslandi miðað við stærri lönd með margfalda heildarlosun á við Ísland sem EES innleiðingin á einnig við. Landvernd leggur til að markið verði sett við 10 þúsund tonn. Þá telur stjórnin að skilgreina verði „starfsstöð“ á mjög ákveðin hátt þannig að rekstaraðilar geti ekki sjálfir hlutað niður starfssemi sína í „starfsstöðvar“ og þannig komist hjá því að taka þátt í viðskiptakerfi ESB með losunarheimildir.

Einnig er mjög áriðandi að ef umhverfisstofnun gefur heimild til undanþágu frá þátttöku í viðskiptakerfi ESB með losunarheimildir, að losun frá starfseminni falli þá undir losun á ábyrgð Íslands. Annars er hætt á að losun frá þessari starfsemi félli ekki undir neitt kerfi með það að markmiði að draga úr heildarlosun gróðurhúsalofttegunda.

Lokaorð

Stjórn Landverndar telur margar af þeim breytingum sem getið er um í frumvarpinu vera jákvæðar. Þó telur stjórn Landverndar að styrkja verði umgjörð loftslagsmála til muna, bæði stjórnsýslu og lög. Þá áréttar stjórnin ábendingar Landverndar um loftslagslög í fyrri umsögnum sínum sem má finna í viðhengi.

Virðingarfyllt,
f.h. stjórnar Landverndar

Auður Önnu Magnúsdóttir, framkvæmdastjóri

Viðhengi:

Umsögn Landverndar um loftslagslög dags. 6. febrúar 2020

Umsögn Landverndar um loftslagslög dags. 14. febrúar 2019

Umhverfis- og auðlindaráðuneyti
Skuggasundi 1
101 Reykjavík

Sent í gegnum samráðsgátt

Reykjavík, 14. febrúar 2019

Umsögn Landverndar um Frumvarp til laga um breytingu á lögum um loftslagsmál nr. 70/2012. Mál nr. S-36/2019

Almennar athugasemdir Landverndar

Stjórn Landverndar hefur lesið tillögur um breytingu á lögum um loftslagsmál. Landvernd bendir á að loftslagslögini eru kjörið tækifæri til þess að koma fram með skýrann lagalegan ramma fyrir nauðsynlegar aðgerðir í loftslagsmálum. Þær breytingar sem nú eru kynntar vannýta þetta tækifæri til þess að taka afgerandi skref í átt að þeim kerfisbreytingum sem nauðsynlegar eru til þess að ná draga úr losun á gróðurhúsalofttegundum. Landvernd ráðleggur ríkisstjórninni að þessu verði breytt, að breytingar á loftslagslögum verði endurskoðaðar til þess að nýta þetta tækifæri til fulls og gera loftslagslögini að skýru verkfæri varðandi samdrátt í losun á gróðurhúsalofttegundum á Íslandi.

Lagabreytingarnar þurfa að gefa til kynna þær nauðsynlegu kerfisbreytingar sem forsætisráðherra boðaði áður en aðgerðaráætlun ríkisstjórnarinnar var gerð opinber í september sl. Því miður eru slíkar breytingar ekki til staðar í núverandi breytingum.

Gróflega áætlað þurfa þróuð ríki að draga úr sinni losun um 15% á ári fram til ársins 2030. Til þess að það megi verða þarf að eyða fé og varfærnustu áætlanir gera ráð fyrir a.m.k. 1% af heildartekjum ríkisins¹ eða um 8 milljörðum á ári í aðgerðir til þess að draga úr losun á gróðurhúsalofttegundum. Þetta þarf að endurspegla í lögum um loftslagsmál sem skortir á. Þá er ótækt að það litla fjármagn 6 milljarðar á 5 árum sem núverandi ríkisstjórn ætlar í loftslagsmál séu ekki látnir í málaflokkinn nema að mjög litlu leiti fyrr en við lok kjörtímabils núverandi ríkisstjórnar. Það eru engin rök fyrir því að bíða lengur með fjármögnun í aðgerðir í loftslagsmálum.

¹ Stern Review on the Economics of Climate Change, 2006

Þá vill Landvernd benda á að forgangsörðun í þágu loftslagsmála var ekki að sjá í styrkveitingu UAR til félagasamtaka² en þar voru einungis um 36 milljónir til ráðstöfunar og fjölmörg verkefni sem ekki fengu stuðning, til dæmis endurbætt verkefni Landverndar í loftslagsmálum. Það þarf að auka allskyns flóru að góðum loftslagsverkefnum sem snúa að fræðslu, aðgerðum og rannsóknum.

Loftslagsmálin þurfa að vera í skýrum forgangi í öllum ákvörðunum ríkisstjórnarinnar, það er t.d. ekki hægt að hugsa um samgöngumál og samgönguinnviði án þess að það þurfi að líta til loftslagsmála. Samgönguráðherra nefndi nýlega að arðgreiðslur Landsvirkjunar gætu farið í vegfrákvæmdir á næstu árum, það væri einungis ráðlagt ef að þar er verið að tala um t.d. Borgarlínu eða aðra vistvæna ferðamáta, arðgreiðslur Landsvirkjunnar ættu að fara í loftslagsaðgerðir/fræðslu og loftslagsvæna innviðauppbygging.

Þá vantar sárlega að hið opinbera setji fjármálakerfinu reglur þar sem stuðlað er að fjárfestingum í grænum lausnum og hvatt til fjárlosunar úr starfssemi sem losar mikið af gróðurhúsalofttegundum. Nánar er fjallað um þetta í umsögn Landverndar um Aðgerðaáætlun ríkisstjórnarinnar frá 14. nóvember 2018 þar sem segir:

“Ríkið hefur möguleika til þess að hafa áhrif á það hvert fjármagn leitar. Í því gallaða ósjálfbæra kerfi sem við lifum í og kom okkur á þann stað sem við erum á í dag þar sem háþöfnun fjárhagslegs gróða gengur fyrir öllu er nauðsynlegt að tryggja að stórir fjárfestar sjái hag sinn í því að losa fé úr starfssemi sem veldur hlýnun jarðar og færa það yfir í grænar lausnir. Fjármagnstekjur af grænni starfssemi mætti skattleggja lægra en af annarri starfssemi. Þetta kalllar á að “græn starfssemi” sé skýrt skilgreind. Ríkið þarf jafnframt að gera stórum sjóðum eins og lífeyrissjóðum skylt að skoða sínar fjárfestingar út frá loftslagssjónarmiðum og koma upp hagrænum hvötum sem beina fjárfestingum frá starfssemi sem losar mikið í grænar lausnir. Banka í meirihlutaeigu ríkisins þarf líka að skylda til að setja sér loftslagsvæna lánastefnu og hvetja þá til þess að hækka vexti á starfssemi sem losar mikið en lækka á móti vexti til þeirra sem losa minna.”

Fjárlosun hefur sýnt sig að er fljótvirk leið í núverandi kerfi til að ná árangri en ríkið verður að ganga á undan og setja skýran ramma um þetta. Hér þarf vinnu við útfærslu og leggur stjórn Landverndar til að fjármálaráðherra skipi hóp um þetta hið snarasta.

Sértækar athugasemdir við lagabreytingatillögurnar

Þegar vísað er í greinar í umsögn þessari er átt við greinar í textanum Frumvarp til laga um breytingu á lögum um loftslagsmál nema annað sé tekið fram.

1. Í 1. gr: Til þess að aðgerðaráætlunin skili tilætluðum árangri verður að vera hægt að meta árangurinn og því verður hún að vera tímasett og magnbundin. Það er mjög

² <https://www.stjornarradid.is/efst-a-baugi/frettir/stok-frett/2019/02/07/Styrkir-til-verkefna-og-rekstrar-2019/>

ólíklegt að núverandi aðgerðaráætlun nái upp í markmið Parísarsáttmálans en til þess að leggja rétt mat á það þurfa að fylgja áætluninni afgerandi mælikvarðar, bæði hvað varðar tímasetningar og hversu mikið á að draga úr losun með hverri aðgerð. Stjórn Landverndar leggur því til að eftirfarandi setningu verði bætt við eftir 2. mgr. 1. gr.

“Einstaka aðgerðir áætlunarinnar skulu vera tímasettar og skýrt skal tekið fram hversu mikill loftslagsávinningur er áætlaður við hverja aðgerð í +/- tonn CO₂ ígildi/ár”

2. Skipan verkefnisstjórnar í 1. gr.: Ekki eru neinar kröfur um hæfni þeirra sem sitja skulu í verkefnisstjórn tiltekna og hún er eingöngu pólitískt skipuð. Rétt væri að helmingur verkefnisstjórnar væri fagfólk á sviði loftslagsmála. Stjórn Landverndar leggur því til að 3. mgr. 1 gr. verði breytt í svohljóðandi mgr.

“Ráðherra skipar verkefnisstjórn sem mótar tillögur að aðgerðum og hefur umsjón með að þeim sé hrundið í framkvæmd. Ráðherra skipar formann verkefnisstjórnar án tilnefningar. Eftirfarandi aðilar tilnefna einn fulltrúa hver: Forsætis- og fjármálaráðherra tilnefna einn fulltrúa hvor, Háskóli Íslands (eða samráðsvettvangur háskólanna) tilnefnir einn, Umhverfisstofnun einn og náttúruverndarsamtök tilnefna einn fulltrúa. Tilnefningaraðilar bera kostnað hver af sínum fulltrúa í nefndinni.”

3. Liður b 2 gr. Stjórn Landverndar vill að öllum ríkisstofnunum (stjórnarráði, stofnunum ríkisins og fyrirtækjum í eigu þess) verði gert skylt að halda kolefnisbókhald þar sem þær eiga að sýna að þær hafi framfylgt loftslagsstefnu stjórnvalda um samdrátt í losun. Þetta þarf að útfæra nánar og taka afstöðu til þess hvort stofnanirnar geta talið samdrátt í losun til tekna og fá þannig aukna fjárveitingar frá ríkinu ef vel gengur en ef markmið um samdrátt nást ekki þurfa þær að þola niðurskurð í fjárveitingum. Þetta þarfnast umræðu en Landvernd leggur hér til að á eftir 2. mgr í lið b í 2 gr.

lagabreytingatillaganna verði bætt við eftirfarandi setningu:

“Stjórnarráðið, stofnanir ríkisins og fyrirtæki í eigu þess eiga að halda kolefnisbókhald og þurfa að sýna fram á með óyggjandi hætti að þau framfylgi loftslagsstefnu stjórnvalda og hafi dregið úr losun sinni.”

4. Í 4. gr. Landvernd mótmælir því að hlutverk Loftslagssjóðs verði þrengt með þessum hætti sem hér er lagt til. Brýnt er að til loftslagssjóðs sé hægt að sækja fjármagn til innleiðingar á grænum lausnum en ekki eingöngu fyrir nýsköpun og þróun nýrra tæknilausna. Mikill skortur er á styrkjum til þess að innleiða á Íslandi lausnir sem hafa sýnt sig að gætu virkað vel til þess að draga úr losun en eru ekki nýsköpun í þrengsta skilningi orðsins. Aðlögun lausna að íslenskum aðstæðum og uppsetning þeirra þarf að vera hægt að fjármagna. Stjórn Landverndar leggur því til að 4 gr. verði breytt þannig að hún hljómi svo:

“29. gr. orðast svo:

Loftslagssjóður er sérstakur sjóður sem heyrir undir ráðherra. Hlutverk sjóðsins er að styðja við innleiðingar- og nýsköpunarverkefni á sviði loftslagsmála. Þetta getur sjóðurinn m.a. gert með því að styrkja þróunar-, rannsóknar- og uppbyggingarstarf á sviði loftslagsvænnar starfssemi, tækni og nýsköpunar á Íslandi og verkefni er lúta að rannsóknum, kynningu og fræðslu um áhrif loftslagsbreytinga.”

5. Mjög brýnt er að tekjur af kolefnisgjaldi renni í loftslagsverkefni. Eingöngu þannig er mögulegt að skapa einhverja sátt um gjald á kolefni. Kjörin leið til þess er að láta kolefnisgjald renna óskipt í loftslagssjóð sem þá hefur víðara hlutverk í samræmi við það sem Landvernd leggur til í lið 4 hér að ofan. Þá er ljóst að nauðsynlegt er að víkka út og hækka kolefnisgjald. Það ætti að vera hluti af þessum lagabreytingum en í því samhengi bendir Landvernd á umsögn sína um aðgerðaráætlun ríkisstjórnarinnar í loftslagsmálum frá 14. nóvember 2018 þar sem segir:

“Hugmyndir um kolefnisgjald eru viðraðar í núverandi áætlun. Landvernd leggur til að það verði gert almennt og nái til allrar starfssemi sem losar mikið af gróðurhúsalofttegundum. Þar verði engin starfssemi undanskilin ekki heldur sú sem fellur innan ETS kerfisins en það hefur haft meira en áratug til að sanna gildi sitt og hefur skilað mjög takmörkuðum samdrætti. Alls óvíst er hvort nýorðnar breytingar á ETS kerfi evrópusambandsins munu skila verulegum samdrætti í losun. Meira þarf að koma til. Leggja þarf á almennt kolefnisgjald á alla starfssemi sem losar gróðurhúsalofttegundir og það þarf að vera nokkuð hátt. Hér undir er nauðsynlegt að að minnsta kosti eftirfarandi starfssemi falli: flutningar fólks og vara á láði, lofti og í legi, stóriðja, öll sala jarðefnaeldsneytis og tækja sem það nýta, nýbyggingar, framleiðsla dýraafurða og svo má áfram telja. Kolefnisgjaldið þarf síðan að renna til þeirra lausna sem geta komið í staðinn til dæmis í formi skattaafsláttar: eins og til dæmis efling fjölbreyttra ferðamáta, ljósleiðaratengingar um allt land, minni íbúðir, viðgerðapjónustur og endurnýtingar og -vinnslur ýmiskonar og verslun með notuð tæki/föt/húsgögn.”

Landvernd leggur því til að í 6. gr. verði bætt við að tekjur af kolefnisgjaldi renni í loftslagssjóð þannig að á eftir 4 mgr. 6 gr. komi svohljóðandi setning

“Tekjur af kolefnisgjaldi eins og það er skilgreint í xx renna í loftslagssjóð.”

6. Landvernd er sammála Verkfræðingafélagi Íslands eins og fram kom í umsögn þeirra um aðgerðaráætlun ríkisstjórnarinnar í loftslagsmálum, að Rannís sjái um umsýslu Loftslagssjóðs, annars gæti of mikið fjármagn farið til umsýslu sjóðsins, sem gagnast engum. Þessu mætti bæta við í 6. gr.

Lokaorð

Stjórn Landverndar vill ítreka þá brýnu neyð sem uppi er í loftslagsmálum heimsins. Ef við höldum áfram á sömu braut aðgerðaleysis verða afleiðingarnar fyrir okkur sjálf, afkomendur okkar og þær lífverur sem deila jörðinni með okkur hrikalegar. Við erum nú þegar að sjá dramatískar breytingar á vistkerfum heimsins vegna hitastigsbreytinga, við berum ábyrgð og verðum að bregðast við. Fjöldamótmæli ungmenna um allan heim ættu að hrista upp í stjórnvöldum og fá þau til þess að skilja alvarleika málsins og fá svo nauðsynlegan kjark til róttækara breytingar. Ríkisstjórnin er hvött til að skoða nýjar hugmyndir um stórtækt áttak í loftslagsmálum til dæmis eins og það sem hefur verið lagt til í Bandaríkjunum með Green New Deal³. Þá er vert að benda ríkisstjórninni á nýjar kannanir sem sýna að meirihluti kjósenda telur aðgerðir í loftslagsmálum brýnar⁴. Það eru engin rök sem hníga að því að bíða með aðgerðir í loftslagsmálum, vilji kjósenda er skýr, vísindin eru skýr og mögulegur listi aðgerða mjög skýr. Landvernd hvetur því ríkisstjórnina til þess að skerpa enn frekar á loftslagslögum og endurskoða aðgerðaráætlun í loftslagsmálum hið fyrsta.

Virðingarfyllst,
f.h. stjórnar Landverndar

Auður Önnu Magnúsdóttir
framkvæmdastjóri

³ https://www.gp.org/green_new_deal

⁴ <https://www.gallup.is/frettir/meirihluti-landsmanna-vilja-meiri-aherslu-a-umhverfis-og-loftslagsmal/>

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8-10
101 Reykjavík

sent á nefndasvid@althingi.is

Reykjavík, 6.febrúar 2020

Umsögn Landverndar um frumvarp til laga um breytingu á lögum um loftslagsmál, nr. 70/2012
(hlutverk loftslagsráðs).

Stjórn Landvernd hefur kynnt sér framangreint frumvarp. Stjórnin þakkar flutningsmönnum frumkvæðið, sem þeir sýndu og styður frumvarpið.

Stjórnin styður einnig þá tillögu að breytingar á tíðni endurskoðunar á aðgerðaáætlun verði bundnar við tvö ár en ekki fjögur eins og í núgildandi lögum. Þekkingu og kröfum í loftslagsmálum fleygir fram og því er mikilvægt að hægt sé að nýta sér þær í aðgerðir eins fljótt og kostur er.

Landvernd styður einnig tillögu að viðbótum þess efnis að álitsgerð loftslagsráðs um framkvæmdaáætlun skuli lögð fram eigi síðar en fjórum vikum eftir að aðgerðaáætlun stjórnvalda hefur verið lögð fram og að hún verði birt opinberlega. Þó kann það að vera of skammur tíma og gæti komið niður á vandvirkni. Því kann að vera heppilegra að lengja umsagnarfrestinn.

Landvernd vill einnig nota tækifærið og benda á að samsetning loftslagsráðs hér á landi er önnur en hjá sumum grannþjóðum okkar. Til dæmis má vísa á loftslagsráð Danmerkur: <https://klimaraadet.dk/>. Þar er lögð áhersla á að ráðið sé óháð ráð sérfræðinga en ekki ráð tengt hagsmunaaðilum. Þetta er gert svo ráðið geti lagt óháð mat á aðgerðir en sé ekki bundið við múla sértækra hagsmuna. Í núgildandi lögum á Íslandi er gert ráð fyrir að hagsmunaaðilar eigi aðild að ráðinu og það kann að hindra möguleika ráðsins að mynda sér óháða skoðun á aðgerðaáætlunum framtíðarinnar og leggja fram eigin hugmyndir um aðgerðir.

Stjórn Landverndar hvetur Alþingi til að skoða hvernig þessum málum er skipað hjá grannþjóðum okkar, afla sér upplýsingar um reynslu þeirra. Að lokinni þessari skoðun væri rétt að íhuga framtíðarskipun þessa málaflokks hér á landi.

Virðingarfyllt,
f.h. stjórnar Landverndar

Auður Önnu Magnúsdóttir, framkvæmdastjóri

Náttúruverndarsamtök Íslands

Iceland Nature Conservation Association

Umhverfis- og samgöngunefnd
Alþingi við Austurvöll

Reykjavík 27. maí 2020

Þingskjal 1229 — 718. mál.

Frumvarp til laga um breytingu á lögum um loftslagsmál, nr. [70/2012](#), með síðari breytingum (skuldbindingar og losunarheimildir).

Náttúruverndarsamtök Íslands fagna þessu frumvarpi um að lögfesta þátttöku Íslands í sameiginlegu markmiði Evrópusambandsins, Íslands og Noregs til að uppfylla skuldbindingar Parísarsamningsins, sbr. a. (6. gr. a.) í frumvarpinu og b. (6. gr. b.) í frumvarpinu. Það er von Náttúruverndarsamtakanna að með þessu fái loftslagsstefna Íslands skýrari ramma og styrkist um leið.

Á hinn bóginn verður Alþingi að hafa í huga að **þrátt fyrir þáttöku Íslands** í samstarfi við Evrópusambandið á 2. skuldbindingartímabili Kyoto-bókunarinnar, 2013 – 2020, varð losun hér á landi langt umfram þær losunarheimildir sem Ísland fékk á því tímabili. Evrópskt samstarf er gott en íslenskir ráðamenn unnu ekki heimavinnuna sína. Úr því verður að bæta.

Einnig verður að benda á að frumvarpið er afar seint fram komið sem að einhverju leyti má skrifa á seinagang hjá ESB en einnig verður að ætla að Ísland hafi dregið lappirnar þar eð loftslagsstefna stjórnvalda hefur verið háð því markmiði stjórnvalda að Ísland fái *réttláta hlutdeild* (fair share) í sameiginlegu markmiði ESB. Yfirlýsingar um að Ísland hygðist draga úr losun

Parísarsamningurinn krefst aukins samdráttar

Í nefndaráli er mikilvægt að fram komi að til að standast kröfur [Parísarsamningsins](#) sem fram koma í a-lið 2. gr. um að

- a) halda hækkun á hitastigi á heimsvísu vel undir 2 °C yfir gildum fyrir iðnvæðingu og fylgja eftir viðleitni til að takmarka hækkun hitastigs við 1,5 °C yfir gildum fyrir iðnvæðingu í viðurkenningu á því að þetta muni draga umtalsvert úr áhættu og áhrifum loftslagsbreytinga

Samdráttur í losun á heimsvísu verður mun meiri en þau markmið (landsframlög) sem aðildarríki Loftslagssamnings Sameinuðu þjóðanna kynntu í aðdraganda ráðstefnunnar í París. Evrópuþingið hefur samþykkt ályktun þess efnis að framlag ESB verði að vera að minnsta kosti 55% til að ná ofangreindu markmiði ESB. Nokkur Evrópuríkið hafa tekið undir þá ályktun og sú spurning vaknar hvort og þá hvernig hert markmið ESB komi fram hér á landi. Ísland hefur ásamt fjölda ríkja krafist þess að landsframlög

aðildarríkjanna standist kröfur um að hitastig andrúmsloftsins hækki ekki umfram 1,5°C.

Óskýr markmið

Náttúruverndarsamtök Íslands fagna 5. gr. frumvarpsins þar sem kveðið er á um *Skuldbindingar vegna sameiginlegrar ábyrgðar og Skuldbindingar vegna landnotkunar, breyttrar landnotkunar og skógræktar*.

Skuldbindingu 29% samdrátt í losun fellur undið fyrr nefndu skuldbindinguna og hin síðar nefnda kallar á töluverðar umbætur í losunarbókhaldi Íslands.

Á tímabilinu 2015–2020 höfðu íslensk stjórnvöld ekkert tölulegt markmið í loftsmálum en það sem kemur fram í [greinargerð](#) með þingsályktunartillögu utanríkisráðherra í þingskjali 464 — 374. mál.¹

Í innsendu markmiði Íslands frá 30. júní 2015 var greint frá áformum um að taka þátt í **sameiginlegu markmiði** með ESB-ríkjum um samdrátt um 40% til ársins 2030 miðað við árið 1990, með þeim fyrirvara að samkomulag næðist. Að öðrum kosti mundi Ísland þurfa að senda inn sjálfstætt markmið varðandi skuldbindingar samkvæmt Parísarsamningnum um samdrátt í losun á tímabilinu 2021–2030 sem taka þarf til allrar losunar, þ.m.t. stóriðju.²

Þetta er samningsmarkmið en ekki markmið um samdrátt í losun gróðurhúsalofttegunda enda segir í [innsendu markmiði Íslands](#), dags. 30. júní 2015, að

Under such an arrangement, Iceland will ensure fulfillment of its **fair share** of the collective delivery of the 40% target by: a) continuing participation in the EU Emissions Trading Scheme and b) determining a target for emissions outside the EU-ETS by the same methodology as applied to EU Member States.

Í [stefnuyfirlýsingu](#) ríkisstjórnarinnar, að

Ísland á enn fremur að ná 40% samdrætti í losun gróðurhúsalofttegunda miðað við árið 1990 fyrir árið 2030.

Ekki er um eiginlegt markmið að ræða. Að mati íslenskra stjórnvalda reyndist „**fair share**“ vera 29% línulegur samdráttur í losun á tímabilinu 2021–2030 miðað við árið 2005.

Töpuð ár

Á nýlegum lista yfir árangur iðnríkja sem aðild eiga að Loftslagssamningi Sameinuðu þjóðanna eru Ísland og Ástralía einu ríkin sem hafa aukið losun á gróðurhúsalofttegundum.

¹ „... um staðfestingu ákvörðunar sameiginlegru EES-nefndarinnar nr. [269/2019](#) um breytingu á bókun 31 (samvinna á sérstökum sviðum utan marka fjórþætta frelsisins) við EES-samninginn (sameiginlegar efndir samkvæmt Parísarsamningnum fyrir árin 2021–2030).“ Að Alþingi heimili utanríkisráðherra að undirrita samkomulag við ESB um að Ísland undirgangist þær skuldbindingar sem frumvarp þetta fjallar um.

² Þetta með stóriðjuna virðist reyndar ofmælt hjá utanríkisráðherra.

Veränderung der Treibhausgas-Emissionen
2005 - 2017 in Prozent

Figure 1 2005 - 2017 jókst losun gróðurhúsalofttegunda hlutfallslega mest meðal iðnríkja.

slæmri stöðu hér á landi.

Losun hefur aukist um 26% á Íslandi frá 1990 til 2015. Á sama tíma hefur losun dregist saman um 24% samtals í 28 ríkjum ESB.

Frá því að Björt Ólafsdóttir kynnti Alþingi þessa skýrslu hefur losun ekki minnkað hér á landi fyrr en nýverið og þá vegna covid 19. Skýringin liggur ef til vill í því að Ísland hefur aldrei haft neina loftslagsstefnu.

29% eða 40% samdráttur í losun?

Í [umræðum um loftslagsmál](#) sem fram fór á Alþingi 19. september 2019 sagði forsætisráðherra, Katrín Jakobsdóttir:

Fyrst vil ég ræða aðeins um skuldbindingar okkar á alþjóðavettvangi. Þær eru auðvitað samkvæmt Parísarsáttmálanum þar sem kemur fram að Ísland muni vinna innan þess sameiginlegs markmiðs 30 Evrópuríkja að minnka losun um 40% til 2030 miðað við 1990. **Innan þessa ramma hefur komið fram krafa á Ísland um 29% losun**, af því að hv. þingmaður gerði það að sérstöku umtalsefni, en **markmið okkar er eftir sem áður 40% samdráttur**. En krafan sem á okkur er sett er 29% losun, bara svo það sé skýrt, á því á ekki að leika neinn vafi.

Þetta er ruglingsleg framsetning sem umhverfisráðherra endurtók í framsöguræðu sinni með frumvarpinu. Framsetning sem kalla mætti **Orwellian doublespeak**. Væri ekki nær að segja að segja að krafa Íslands hafi verið sú að landsframlag Íslands yrði ekki meira en 29% samdráttur í losun?

Tílefni og nauðsyn

Ísland, Noregur og Evrópusambandið hafa komist að samkomulagi um að stefna að sameiginlegu markmiði varðandi skuldbindingar innan ramma Parísarsamningsins, eins og heimild er fyrir í Parísarsamningnum. Efnislegt samkomulag náðist í desember 2018 en formlega var gengið frá samkomulaginu með ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar 25. október 2019.³

Efnislegt samkomulag náðist fyrst í desember 2018 og nær einu ári síðar var gengið frá samkomulaginu við ESB. Hvað tafði verkið?

Í mars 2017 gerði umhverfisráðherra, Björt Ólafsdóttir, Alþingi [grein fyrir](#)

³ Sjá greinargerð með frumvarpinu, <https://www.althingi.is/altext/150/s/1229.html>

Í framsöguræðu sinni með frumvarpinu sagði umhverfisráðherra:

Samkvæmt **reiknireglum** ESB fékk Ísland á sig kröfu um 29% samdrátt í losun í fyrrgreindum flokkum. Heildarmarkmiðið í Evrópusambandinu, hjá Noregi og Íslandi er eins og margur veit 40%.

og

Ég vil taka fram að 29% samdráttur í losun er ekki það markmið sem íslensk stjórnvöld hafa sett sér til ársins 2030 heldur er markmið íslenskra stjórnvalda að ná að lágmarki 40% samdrætti í losun frá þeim geirum sem nefndir eru hér að framan á tímabilinu 2021–2030.

Enn bætist í ruglinginn. Hvers vegna í ósköpunum setti Ísland þá ekki fram kröfu um að fá úthlutað 40% samdrætti líkt og Noregur fékk. Svíþjóð fékk líka úthlutað 40% en Danmörk og Finnland fengu úthlutað 39%. Umhverfisráðherra verður að gera grein fyrir þessi við 2. umræðu um frumvarpið.

Umhverfisráðherra (og forsætisráðherra á undan honum) lætur eins og Ísland hafi nánast hafnað kröfunni um 29% samdrátt og ríkisstjórnin hyggist samt sem áður halda ótrauð áfram í þeirri viðleitni sinni að draga úr losun um 40%.

Náttúruverndarsamtök Íslands telja að óljós og óskýr markmiðssetning stjórnvalda allt frá miðju ári 2015 hafi helgast af því komast eins billega frá samningum við ESB og nokkur kostur væri.

Hvað verður um prósentustiginn 11?

Ísland ætlar að sögn forsætisráðherra og umhverfis- og auðlindaráðherra að draga úr losun um 40% fyrir 2030 og þá vaknar sú spurning hvernig ríkisstjórn Íslands hyggst ná þeim samdrætti. Hverju munar á „kröfu“ ESB um 29% samdrátt í losun hér á landi fyrir 2030 og áformum ráðherranna um um 40% samdrátt. Verður það gert innan skuldbindinga Íslands vegna *sameiginlegrar ábyrgðar* í samræmi við reglugerð ESB?

Eða, felst þessi 11 prósentustiga samdráttur í ótilgreindum og óljósum aðgerðum sem Ísland muni tilkynna til Loftslagssamningsins þegar fram líða stundir enda sé krafa ESB á Ísland bara 29% samdráttur í losun?

Lagalega séð er þó nokkur munur á þessu tvennu. Skuldbinding Íslands er 29%, línulegur samdráttur á 10 ára tímabili. Ergo, samdráttur í losun skal vera nokkuð jafn ár frá ári á tímabilinu 2021 – 2030. Einhverjir kunna að halda því fram að þessi 11 prósentustig sem upp á vantar til að yfirlýst markmið ráðherra um 11 prósentustiga meir samdrátt í losun sé ESB óviðkomandi; eitthvað sem Ísland getur bætt við þegar henta þykir. Því er alls óljóst hvort það verður gert í samræmi við evrópskar kröfur um *sameiginlega ábyrgð* eða heimatilbúnað aðgerðir sem lúta ekki skýrum alþjóðlegum reglum um bókhald.

Náttúruverndarsamtök Íslands telja brýnt að þessi 11 prósentustiga munur á skuldbindingum Íslands og yfirlýstri stefnu tveggja ráðherra verði skýrður á Alþingi; að umhverfisráðherra geri skýra grein fyrir í hverju munurinn á yfirlýstu markmiði um

40% samdrátt í losun og skuldbindingu Íslands gagnvart ESB að draga úr losun um 29% felst.

Viðbrögð Noregs

Norsk stjórnvöld [lýstu umsvifalaust ánægju sinni](#) með þá tillögu ESB í júlí 2016, að dregið yrði úr losun þar í landi um 40% miðað við 1990.⁴ og að Noregur myndi ekki verða byrði í samstarfinu við Evrópusambandsríkin, sögðu ráðamenn í Osló. Í Reykjavík ríkti þögnin ein

Að loknum samningum við ESB um ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. [269/2019](#) lýsti Noregur því ennfreður yfir að dregið yrði úr losun um 5 prósentustig til viðbótar við þau 40% sem ESB úthlutaði Noregi á tímabilinu 2021 - 2030 og stefnir Noregur því að draga úr losun um 45%.⁵

Verður því að ætla að Ísland hafi dregið lappirnar í samningaviðræðunum við ESB þar sem ekki náðist endanlegt samkomulag [fyrir en í október 2019](#).

Augljóslega hefur mismunandi viðbrögð norskra stjórnvalda annars vegar og íslenskra hins vegar tafið vinnu við stefnumótun hér á landi og sá skaði gæti orðið dýrkeyptur. Líkt og fram kemur í greinargerð er bókhald yfir losun ekki nógu gott, gögn vantar, og sú stefna stjórnvalda að ekki lýsa yfir neinu ákveðnu markmiði um samdrátt í losun, líkt og Noregur gerði fyrir fjórum árum síðan, af ötta við að ESB myndi taka ráðamenn hér á orðinu, og segja takk Ísland, 35% samdráttur⁶ í losun er bara nokkuð gott.

Hvaða reikniregla?

Í greinargerð með frumvarpinu segir einungis, að

Samkvæmt þeirri reiknireglu er krafa um að Ísland dragi saman losun um 29% til ársins 2030 miðað við 2005 en Noregur um 40% í þeim geirum sem falla utan viðskiptakerfis með losunarheimildir.

Engin haldbær skýring fylgir. Telur ríkisstjórnin að 29% samdráttur í losun sé réttlát hlutdeild fyrir Ísland (*fair share*⁷) í sameiginlegu markmiði Evrópusambandsríkjanna, Noregs og Íslands?

Stemmir reikniregla ESB við mat ríkisstjórnarinnar á hvað sé réttlát hlutdeild Íslands í hinu sameiginlega markmiði ESB-ríkjanna? Og af hverju er þá ekki landsframlag Íslands það að ná að lágmarki 40% samdrætti líkt og umhverfisráðherra segir vera markmið stjórnvalda?

⁴ Sjá einnig [grein umhverfisráðherra](#) Noregs, Vidars Helgesens, sem birtist í VG 20. júlí 2016.

⁵ Í Noregi er nýting endurnýjanlegrar orku í Noregi nokkrum prósentustigum minni en hér á landi. Munar þar nokkrum prósentustigum en íslensk stjórnvöld hafa jafnan lýst því yfir að hátt hlutfall endurnýjanlegrar orku hér á landi hindraði aðgerðir til að draga úr losun.

⁶ Íslenskir embættismenn gátu sér þess til að krafa yrði gerð á Ísland um 35 – 40% samdrátt.

Sjá: <https://www.althingi.is/alttext/pdf/146/s/0289.pdf>

⁷ Sbr. samningsmarkmið ríkisstjórnarinnar sem lesa má um í innsendu markmiði stjórnvalda til Loftslagssamnings Sameinuðu þjóðanna dags. 30. júní 2015, slóð:

<https://www4.unfccc.int/sites/submissions/INDC/Published%20Documents/Iceland/1/INDC-ICELAND.pdf>

Loftslagsráð

Í greinargerð segir, að

Í 3. mgr. er tekið fram að loftslagsráð sé sjálfstætt og óháð í störfum sínum. Hlutverk loftslagsráðs er að veita stjórnvöldum aðhald og vera til ráðgjafar um stefnumarkandi ákvarðanir og markmið sem tengjast loftslagsmálum.

Grein þessi nr. 3 í frumvarpinu stangast á við það sem segir í f-lið gildandi laga um loftslagsmál en þar segir:

f. Vinna að öðrum verkefnum sem ráðherra felur ráðinu hverju sinni.

Á þeim tveimur árum sem liðið hafa síðan Loftslagsráð tók til starfa hefur stór hluti af vinnu ráðsins farið í verkefni sem ráðherra hefur falið ráðinu. Þessi tilhögun skerðir ákvæði 3. gr. frumvarpsins um að „Loftslagsráð sé sjálfstætt og óháð í störfum sínum.“ Færa má góð rök fyrir því að f-liðurinn skerði getu ráðsins til að veita stjórnvöldum nauðsynlegt aðhald.

Náttúruverndarsamtök Íslands gera þá kröfu að verði 3. greinin að lögum verði f-liður 5. gr. gildandi laga felldur út ráðið á að starfa sjálfstætt og veita aðhald en ekki sinna verkefnum fyrir ráðherra.

Nettólosun?

Í kafla um skuldbindingar vegna landnotkunar, breyttrar landnotkunar og skógræktar segir,

Losun og upptaka gróðurhúsalofttegunda, sem fellur undir flokk landnotkunar, breyttrar landnotkunar og skógræktar hjá milliríkjanefnd Sameinuðu þjóðanna um loftslagsbreytingar skal ekki leiða af sér nettólosun á viðmiðunartímabilinu 2021–2025

Skýrara væri að segja, að

Losun sem leiðir af landnotkun, breyttri landnotkun og skógrækt samkvæmt flokkun milliríkjanefndar Sameinuðu þjóðanna um loftslagsbreytingar skal ekki vera meiri en upptaka gróðurhúsalofttegunda á viðmiðunartímabilinu 2021–2025 annars vegar og 2026–2030 hins vegar, til að tryggja framlag Íslands til sameiginlegs markmiðs Íslands, Noregs og Evrópusambandsins.

Losunarbókhald

Réttilega segir í kafla 6 um mat á áhrifum, að

Ljóst er að byggja þarf betur upp loftslagsbókhald Íslands til að mæta þeim kröfum sem eru settar í reglugerðum ESB um sameiginlega ábyrgð og landnotkun, breytta landnotkun og skógrækt. Þar mun mæða mest á stofnunum umhverfis- og auðlindaráðuneytisins: Umhverfisstofnun, Landgræðslunni og Skógræktinni, en fjölmargar stofnanir og aðrir aðilar þurfa að leggja til upplýsingar í bókhaldið. Sérstaklega þarf að bæta bókhald hvað varðar losun og kolefnisbindingu vegna landnýtingar. Bókhald þar verður mun umfangsmeira en áður og tekur yfir mestalla losun og kolefnisbindingu á landi, en ekki fyrst og fremst ávinning af aðgerðum í

skógrækt og landgræðslu, sem lögð var áhersla á á gildistíma Kyoto-bókunarinnar. Með umbótum verður bókhaldið trúverðugra en áður og betur samanburðarhæft við önnur ríki. Ísland hefur lengi lagt áherslu á aðgerðir á sviði landnýtingar og því munu umbætur í loftslagsbókhaldinu hjálpa stjórnvöldum við stefnumótun og forgangsröðun aðgerða.

Aukin krafa er um skýrslugerð og losunarspár, sem felur í sér aukna vinnu fyrir umhverfis- og auðlindaráðuneytið og stofnanir þess. Bættar spár munu hjálpa stjórnvöldum við endurskoðun á aðgerðaáætlun og forgangsröðun aðgerða. Gert hefur verið ráð fyrir útgjöldum í fjármálaáætlun vegna aukinnar ábyrgðar og verkefna Umhverfisstofnunar, Landgræðslunnar og Skógræktarinnar.

Í þessu samhengi er vert að hafa í huga að tölur um losun gróðurhúsalofttegunda eru frá þar síðasta ári þegar þær birtast. Mikil búbót væri í að Umhverfisstofnun gæti gefið út tölur um losun 4 – 5 mánuðum eftir að ári lýkur en ekki 13 – 14 mánuðum eins og nú er. Slíkt fyrirkomulag veitir miklu betra aðhald en nú er og auðveldar stefnumótun byggða á nýjustu gögnum.

Stærilæti íslenskra ráðamanna vegna mikillar bindigetu gróðurmoldar hér á landi fellur á því að áreiðanlegar tölur skortir. Þ.m.t. tölur um endurheimt votlendis eða hvort framræslu votlendis hafi endanlega verið hætt. Úr þessu verður að bæta eins fjótt og unnt er.

F.h. Náttúruverndarsamtaka Íslands

Arni Finnsson

Reykjavík, 20. maí 2019
ÍLS/ 5.14

Alþingi
Nefndasvið við Austurvöll
101 Reykjavík

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um breytingar á lögum um loftslagsmál

Vísað er til erindis nefndasviðs Alþingis, dags. 6. maí þ.á., varðandi frumvarp til laga um loftslagsmál (skuldbindingar og losunarheimildir), sbr. 718. mál. sem nú er til meðferðar á þinginu. Eftirfarandi eru athugasemdir samstæðu Orkuveitu Reykjavíkur vegna frumvarpsins en þær eru settar fram í nafni fyrirtækisins og dótturfélaga þess. Þar sem vísað er til OR í umsögn þessari er því átt við samstæðu OR í heild sinni og afstöðu hennar.

Til að draga úr losun starfsemi sinnar hefur OR ásamt samstarfsaðilum sínum komið að þróun Carbfix aðferðarinnar sem miðar að því að fanga og dæla niður í jörðu koltvíoxíð (CO_2) sem ella færi út í andrúmsloftið. Þar binst það í jarðlög á um kílómeters dýpi og verður að steind. Íslensk stjórnvöld hafa stutt við Carbfix aðferðarfræðina og hún notið velvildar þeirra. OR má til með að nýta tækifærið og þakka íslenskum stjórnvöldum fyrir að veita aðferðarfræðinni brautargengi og að stuðla að því að hún nýtist við að draga úr losun gróðurhúsalofttegunda, hvort sem er hér á landi eða erlendis.

Víkur þá að frumvarpinu en í 3. tl. 2. gr. þess er fjallað um geymslu koltvíoxíðs í jarðlögum. OR telur ástæðu til að hnykkja sérstaklega á því að í CarbFix aðferðarfræðinni felst það ekki að koltvíoxíð er geymt í jarðlögum með þeim aðferðum sem lýst er í tilskipun ESB. Í athugasemdum með frumvarpinu kemur fram að viðræður standi yfir með ESB um með hvaða hætti Carbfix aðferðin geti fallið undir ETS viðskiptakerfið og komið til frádráttar. Í því samhengi skipaði umhverfis- og auðlindaráðherra nýverið starfshóp til að tryggja að niðurdæling CO_2 með Carbfix aðferðinni falli að Evrópureglum um kolefnisföngun og -geymslu og komi jafnframt til frádráttar í viðskiptakerfi Evrópusambandsins (ESB) með losunarheimildir, en stóriðjufyrirtæki á Íslandi falla öll undir ETS-kerfið. Þannig myndu þau fyrirtæki sem nýta sér Carbfix aðferðina geta sparað tilsvarandi kostnað sem hlýst af kaupum losunarheimilda innan kerfisins. Starfshópurinn mun vinna drög að frumvarpi sem taka á fyrir á haustþingi. OR leggur áherslu á að þar sem Carbfix aðferðin felur í sér varanlega bindingu með öðrum aðferðum en lýst er í tilskipun ESB þarf að huga sérstaklega vel að því að þær ströngu reglur sem annars myndu gilda um mat á umhverfisáhrifum og vöktun geymslusvæða eigi ekki við eða verði aðlagðar að Carbfix.

Í frumvarpinu er fjallað um Nýsköpunarsjóð og leggur OR áherslu á að verkefni á borð við samstarf stóriðju og Carbfix geti sótt um veglega styrki í sjóðinn þar sem ljóst er að þær tilraunir og nýsköpun sem þarf að fara fram fela í sér umtalsverðar fjárfestingar. Mjög æskilegt er að íslensk stjórnvöld og stofnanir á þeirra vegum beiti sér fyrir því að sjónarmiðum Íslands sé haldið á lofti í undirbúningi þess að sjóðnum sé komið á legg.

Verði eftir því óskað er OR reiðubúin að gera frekari grein fyrir umsögn þessari.

Virðingarfyllst,

Íris Lind Sæmundsdóttir
Lögmaður

Hólmfríður Sigurðardóttir
Umhverfisstjóri

Alþingi - Umhverfis- og samgöngunefnd
Austurstræti 8 - 10
150 Reykjavík

Reykjavík 20. maí 2020
UST202005-051/E.F.
04.04

Efni: Umsögn – Frumvarp til laga um loftslagsmál (skuldbindingar og losunarheimildir), 718. mál.

Vísað er til tölvupóstar frá nefndasviði Alþingis, dags. 6. maí sl. þar sem óskað er eftir umsögn Umhverfisstofnunar um frumvarp til laga um breytingu á lögum um loftslagsmál, nr. 70/2012, með síðari breytingum (skuldbindingar og losunarheimildir), 718. mál. Í fyrsta lagi eru í frumvarpinu lögð fram ákvæði til innleiðingar á reglum sem varða kröfur vegna skuldbindinga Íslands samkvæmt Parísarsamningnum á tímabilinu 2021-2030. Í öðru lagi er frumvarpinu ætlað að innleiða breytingar á viðskiptakerfi Evrópusambandsins með losunarheimildir (ETS) vegna fjórða tímabils viðskiptakerfisins sem varir frá 2021-2030. Í þriðja lagi eru lögð fram ákvæði varðandi gildissvið, vöktun og skýrslugjöf samkvæmt CORSIA-kerfi Alþjóðaflugmálastofnunarinnar.

Frumvarpið var unnið í umhverfis- og auðlindaráðuneytinu en þó í náinni samvinnu við Umhverfisstofnun sem gegnir mikilvægu hlutverki samkvæmt lögum um loftslagsmál, bæði sem lögbært stjórnvald samkvæmt viðskiptakerfi ESB með losunarheimildir og sem landsstjórnandi skráningarkerfisins. Stofnunin tekur undir efni frumvarpsins í heild sinni en sér þó tilefni til að benda á nokkur lagatæknileg atriði sem upp komu á síðari stigum. Verða umræddum atriðum gerð skil í eftirfarandi umfjöllun.

Athugasemdir um einstakar greinar frumvarpsins.

Um 2. gr.:

Umhverfisstofnun bendir á að skilgreiningunni á gróðurhúsalofttegundum sem er að finna í c-lið 3. gr. tilskipunar 2003/87/EB, var breytt með ákvæði a-liðar 1. mgr. 1. gr. tilskipunar 2009/29/EB. Fyrir breytinguna var skilgreiningin í tilskipun 2003/87/EB svohljóðandi: „lofttegundirnar sem eru tilgreindar í II. viðauka“. Í breytingunni 2009 fólst að aftan við tilvísun í II. viðauka í skilgreiningunni var tilvísun í aðra efnisþætti bætt við, svo að eftir breytingu hljóðar skilgreiningin á gróðurhúsalofttegundum í c-lið 3. gr. tilskipunar 2003/87/EB svo: „lofttegundirnar sem eru tilgreindar í II. viðauka og aðrir loftkenndir efnisþættir andrúmsloftsins, náttúrulegir og af mannavöldum, sem gleypa innrauða geislun og senda hana frá sér aftur“.

Var framangreind breyting gerð til samræmingar við skilgreiningu rammisamnings Sameinuðu þjóðanna um loftslagsbreytingar (UNFCCC) á hugtakinu „gróðurhúsalofttegundir“, eins og hún hefur verið frá samþykkt samningsins 1992.

Í ljósi framangreinds leggur Umhverfisstofnun til að skilgreiningu laganna um gróðurhúsalofttegundir verði breytt til samræmis við skilgreininguna eins og hún er nú í c-lið 3. gr. tilskipunar 2003/87/EB. Ákvæði 4. tölul. 2. gr. frumvarpsins verði því svohljóðandi:

„4. Gróðurhúsalofttegundir:

- a. Koldíoxíð, Co₂
- b. Metan, CH₄
- c. Díköfnunarefnisoxíð, N₂O
- d. Vetnisflúorkolefni, HFCs
- e. Perflúorkolefni, PFCs
- f. Brennisteinshexaflúoríð, SF₆
- g. Köfnunarefnistríflúoríð, NF₃

og aðrir loftkenndir efnisþættir andrúmsloftsins, náttúrulegir og af mannavöldum, sem gleypa innrauða geislun og senda hana frá sér aftur“.

Um 5. gr.:

Í b-lið 5. gr. frumvarpsins segir að losun og upptaka gróðurhúsalofttegunda, sem fellur undir flokk landnotkunar, breyttrar landnotkunar og skógræktar hjá milliríkjanefnd Sameinuðu þjóðanna um loftslagsbreytingar skuli ekki leiða af sér nettólosun á viðmiðunartímabilinu 2021-2025 annars vegar og 2026-2030 hins vegar til að tryggja framlag Íslands til sameiginlegs markmiðs Íslands, Noregs og Evrópusambandsins.

Umhverfisstofnun bendir á að um innleiðingu nokkuð flókinna reglna er að ræða sem torvelt er að útskýra með einföldum hætti. Til að fyrirbyggja misskilning vill stofnunin árétta það sem fram kemur í greinargerð um ákvæðið, þ.e. að umrædd nettólosun skal fundin út samkvæmt sérstakri reikniðferðafræði fyrir hvern landnotkunarflokk fyrir sig á tímabilinu 2021-2025 annars vegar og 2026-2030 hins vegar, miðað við tiltekin viðmið sem nánar verða skilgreind í reglugerð sem sett verður til innleiðingar á reglugerð (ESB) 2018/841. Til viðbótar skal nefna að er ekki rétt að vísa til tímabilsins 2021-2025 annars vegar og 2026-2030 hins vegar sem „viðmiðunartímabila“ líkt og gert er í ákvæðinu, heldur er um að ræða uppgjörstímabil samkvæmt reglugerð (ESB) 2018/841, sbr. nánari umfjöllun í greinargerð um 5. gr. frumvarpsins.

Með tilliti til framangreinds er að mati stofnunarinnar til skýringarauka ef ákvæði b-liðar 5. gr. frumvarpsins verður breytt og er lagt til að það hljóði svo:

„Losun og upptaka gróðurhúsalofttegunda, sem fellur undir flokk landnotkunar, breyttrar landnotkunar og skógræktar hjá milliríkjanefnd Sameinuðu þjóðanna um loftslagsbreytingar skal ekki leiða af sér nettólosun, á uppgjörstímabilinu 2021-2025 annars vegar og 2026-2030 hins vegar, samkvæmt sérstökum viðmiðunum, til að tryggja framlag Íslands til sameiginlegs markmiðs Íslands, Noregs og Evrópusambandsins.

Ráðherra skal setja reglugerð með nánari reglum um viðmiðanir, bókhald og sveigjanleikareglur sem varða skuldbindingar skv. 1. mgr.“

Um 6. gr.:

Í reglugerðarheimild 5. mgr. í b-liðar 6. gr. frumvarpsins (sem verður 9. gr.) leggur Umhverfisstofnun til eftirfarandi orðalagsbreytingu, þar sem undirstrikuðum texta er bætt inn í ákvæðið:

„Ráðherra skal í reglugerð setja nánari ákvæði, þar á meðal um úthlutun losunarheimilda, hvaða starfsemi telst hætt við kolefnisleka, breytingar á starfsemistigi og efni skýrslu þar um sem og skilyrði þess að starfsemi teljist hætt.“

Rökin fyrir framangreindri tillögu eru þau að stofnunin telur ekki ákjósanlegt að hafa þau atriði sem setja ber nánari ákvæði um í reglugerð tæmandi talin, enda eru þær reglur sem settar verða á grundvelli þessarar reglugerðarheimildar mjög tæknilegar. Það er því kostur að það verði handhægt í framkvæmd að gera nauðsynlegar breytingar á slíkum tæknilegum atriðum í reglugerð eftir því sem þörf eða skylda ber til.

Um 9. gr.:

Að mati Umhverfisstofnunar getur orðalag 1. mgr. 9. gr. frumvarpsins valdið misskilningi eins og það er nú. Skilyrði þess að undanskilja megi starfsstöð frá gildissviði viðskiptakerfisins á grundvelli ákvæðisins er annars vegar að losun gróðurhúsalofttegunda frá starfsstöðinni sé undir 25.000 koldíoxíðsígildum á hverju ári í þau þrjú ár sem eru næst á undan þeim degi sem umsókn berst, og hins vegar að uppsett afl hafi verið undir 35 MW á hverju ári í þau þrjú ár sem eru næst á undan þeim degi sem umsókn berst, sé brennsla hluti af starfseminni. Er losun frá lífmassa dregin frá. Þar sem 1. mgr. 9. gr. frumvarpsins er skipt upp í tvo málslíði getur merking ákvæðisins orðið önnur en henni er ætlað að vera, en það ætti ekki að fara á milli mála að bæði skilyrðið varðandi magn losunar og skilyrðið varðandi uppsett afl, ef brennsla er hluti af starfseminni, þarf að hafa verið uppfyllt síðustu þrjú árin fyrir framlagningu umsóknar. Leggur Umhverfisstofnun því til að orðalagi 1. mgr. 9. gr. frumvarpsins verði breytt og ákvæðið verði svohljóðandi:

„Umhverfisstofnun er heimilt að undanskilja starfsstöðvar gildissviði viðskiptakerfis ESB með losunarheimildir ef losun gróðurhúsalofttegunda frá starfsstöðinni er undir 25.000 tonnum af koldíoxíðsígildum, og í þeim tilvikum þegar brennsla er hluti af starfseminni er einnig skilyrði að uppsett afl hafi verið undir 35 MW, að undanskilinni losun frá lífmassa, á hverju ári í þau þrjú ár sem eru næst á undan þeim degi er umsókn um undanþágu berst Umhverfisstofnun.“

Um 26. gr.:

Í 4. tölul. 26. gr. frumvarpsins er að finna gjaldtökuheimild Umhverfisstofnunar fyrir yfirferð og umsýslu vegna skýrslna rekstraraðila um losun gróðurhúsalofttegunda, og vísað í 10. gr. laganna þar um. Stofnunin bendir á að skyldu rekstraraðila til að leggja fram skýrslu um losun gróðurhúsalofttegunda er að finna í 1. mgr. 15. gr. frumvarpsins

(sem verður 1. mgr. 21. gr. b laganna). Er því réttara að vísa til þess ákvæðis. Er lagt til að 4. tölul. 26. gr. frumvarpsins verði svohljóðandi:

„Yfirferð og umsýslu vegna skýrslna rekstraraðila um losun gróðurhúsalofttegunda, sbr. 1. mgr. 21. gr. b“.

Að auki leggur Umhverfisstofnun til að orðalagi 10. tölul. 26. gr. frumvarpsins verði breytt frá því að nota hugtakið „koldíoxíð“ í að nota hugtakið „gróðurhúsalofttegundir“, til samræmingar við orðalag 1. mgr. 15. gr. frumvarpsins. Myndi 10. tölul. 26. gr. frumvarpsins þá hljóða svo:

„Yfirferð og umsýslu vegna skýrslna flugrekenda um losun gróðurhúsalofttegunda, sbr. 1. mgr. 21. gr. b“.

Um 33. gr.:

Samkvæmt frumvarpinu er í stað tilvísananna „13. og 21. gr.“ í fyrri másl. 1. mgr. 45. gr. laganna breytt í: 21. gr. a. Umhverfisstofnun bendir á að um villu er að ræða, en hið rétta er að vísa til 21. gr. b, sem fjallar um vöktun, vottun og skýrslugjöf, í stað 21. gr. a.

Um 34. gr.:

Í 12. tölul. 34. gr. frumvarpsins er um að ræða tvítekningu, en sama reglugerð, framseld reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) 2019/1122, er einnig talin upp í 11. tölul. greinarinnar.

Aðrar athugasemdir.

Um 38. gr. laga nr. 70/2012 um loftslagsmál:

Í 1. másl. 3. mgr. 38. gr. er vísað til VI. kafla. Er hér átt við þann kafla laganna sem fjallar um skráningarkerfi en samkvæmt frumvarpinu verður númer kaflans VI. kafla A og því nauðsynlegt að breyta framangreindri tilvísun í VI. kafla A.

Umhverfisstofnun óskar eftir að mæta á þá fundi umhverfis- og samgöngunefndar sem frumvarpið varða til að svara mögulegum spurningum nefndarmanna.

Virðingarfyllt

Elva Rakel Jónsdóttir
sviðsstjóri

Erla Friðbjörnsdóttir
lögfræðingur